

עירובין יב

רבי אליעזר אומר לחיין.

שאלה: איבעיא להו: רבי אליעזר לחיין וקורה קאמר, או דילמא לחיין בלא קורה קאמר?

תשובה: תא שמע: **מעשה ברבי אליעזר שהלך אצל רבי יוסי בן פרידא תלמידו לאובלין ומצאו שיושב במבוי שאין לו אלא לחי אחד.**

אמר לו; בני, עשה לחי אחר.

אמר לו: וכי לסותמו אני צריך?

אמר לו: יסתם, ומה בכך.

אמר רבן שמעון בן גמליאל: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על מבוי שהוא פחות מארבע אמות - שאינו צריך כלום, על מה נחלקו - על רחב מארבע אמות ועד עשר; שבית שמאי אומרים: לחי וקורה, ובית הלל אומרים: או לחי או קורה.

קתני מיהת **וכי לסותמו אני צריך**, אי אמרת בשלמא **לחיין וקורה** - משום הכי אמר וכי לסותמו אני צריך, אלא אי אמרת לחיין בלא קורה - מאי לסותמו? **דחייה:** הכי קאמר: וכי לסותמו בלחיין אני צריך.

דיון בחלק השני של הברייתא שצוטט: אמר מר **אמר רבן שמעון בן גמליאל: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על מבוי שפחות מארבע אמות שאינו צריך כלום.**

סתירה ממשנתנו: והא אגן תנן: **משום רבי ישמעאל אמר תלמיד אחד לפני רבי עקיבא: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על מבוי שהוא פחות מארבע אמות, שהוא נותר או בלחי או בקורה!**

תירוץ: אמר רב אשי, הכי קאמר: אינו צריך לחי וקורה כבית שמאי, ולא לחיין כרבי אליעזר, אלא: או לחי או קורה כבית הלל.

שאלה: וכמה? מה הגודל שפחות מארבע שמצריך לחי או קורה?

תשובה: אמר רב אחלי ואיתימא רב יחיאל; עד ארבעה.

הכשר חצר

דעות רב ששת ורב נחמן בעניין חצר:

- אמר רב ששת אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב: מודים חכמים לרבי אליעזר בפסי חצר.
  - ורב נחמן אמר: הלכה כרבי אליעזר בפסי חצר.
- דיון בדבריהם – דרך להבין שלא חולקים זה על זה:** אמר רב נחמן בר יצחק: מאן מודים - רבי. הלכה מכלל דפליגי, מאן פליגי עליה - רבנן. דתניא: **חצר ניתרת בפס אחד, רבי אומר: בשני פסין.**
- דעת ר' יוחנן בעניין חצר:** אמר רבי אסי אמר רבי יוחנן: חצר צריכה שני פסין.
- קושי:** אמר ליה רבי זירא לרבי אסי: מי אמר רבי יוחנן הכי? והא אתה הוא דאמרת משמיה דרבי יוחנן: פסי חצר צריכין שיהא בהן ארבעה!
- ניסיון לתרץ ודחייתו:** וכי תימא ארבעה מכאן וארבעה מכאן - והתני רב אדא בר אבימי קמיה דרבי חנינא, ואמרי לה קמיה דרבי חנינא בר פפי: קטנה - בעשר, וגדולה - באחת עשרה!
- תירוץ:** כי סליק רבי זירא מימי פרשה: ברוח אחת - בארבעה, משתי רוחות - משהו לכאן ומשהו לכאן. והתני אדא בר אבימי - רבי היא, וסבר לה כרבי יוסי.
- דעת שמואל בעניין חצר:** אמר רב יוסף אמר רב יהודה אמר שמואל: חצר ניתרת בפס אחד.
- קושי של אביי:** אמר ליה אביי לרב יוסף: מי אמר שמואל הכי? והא אמר ליה שמואל לרב חנניה בר שילא: את לא תעביד עובדא אלא או ברוב דופן או בשני פסין!
- תגובת רב יוסף בניסיון לתרץ:** אמר ליה: ואנא לא ידענא, דעובדא הוה בדורה דרעותא, לשון ים הנכנס לחצר הוה, ואתא לקמיה דרב יהודה ולא אצרכיה אלא פס אחד.
- דחיית התירוץ על ידי אביי:** אמר ליה: לשון ים קאמרת - קל הוא שהקלו חכמים במים. **חיזוק לדחייה:** כדבעא מיניה רבי טבלא מרב: מחיצה תלויה, מהו שתתיר בחורבה? - אמר ליה: אין מחיצה תלויה מתרת אלא במים, קל הוא שהקלו חכמים במים!
- עדיין קשה:** מכל מקום קשיא!
- תירוץ:** כי אתו רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע מבי רב פירשוה: מרוח אחת - בארבעה, משתי רוחות - משהו לכאן ומשהו לכאן.
- קושי אחר:** אמר רב פפא: אי קשיא לי הא קשיא לי; דאמר ליה שמואל לרב חנניה בר שילא: את לא תעביד עובדא אלא או ברוב דופן או בשני פסין. למה לי רוב דופן? בפס ארבעה סגי!
- ניסיון לתרץ ודחייתו:** וכי תימא מאי ברוב דופן - בדופן שבעה, דבארבעה הוה ליה רוב דופן. למה לי ארבעה? בשלשה ומשהו סגי! דהא אמר רב אחלי ואיתימא רב יחיאל: עד ארבעה!
- תירוץ:** איבעית אימא: כאן (שמואל) בחצר, כאן (רב אחלי) במבוי.
- עוד תירוץ:** איבעית אימא: דרב אחלי גופיה תנאי היא.

תנו רבנן: **לשון ים הנכנס לחצר - אין ממלאין הימנו בשבת אלא אם כן יש לו מחיצה גבוה עשרה טפחים. כמה דברים אמורים - שפירצתו ביותר מעשרה, אבל עשרה - אין צריך כלום.**
דיוק מהברייתא וקושי: ממלא הוא דלא ממלאינן, הא טלטולי מטלטלינן. והא נפרצה חצר במלואה למקום האסור לה!
תירוץ: הכא במאי עסקינן דאית ליה גידודי.

הבדל בין לחי וקורה בתיקון מבוי
 אמר רב יהודה: **מבוי שלא נשתתפו בו,**

הכשירו בלחי	הכשירו בקורה
הזורק לתוכו חייב	הזורק לתוכו פטור

קושי: מתקיף לה רב ששת: טעמא דלא נשתתפו בו, הא נשתתפו בו - אפילו הכשירו בקורה נמי חייב. וכי כבר זו עשה אותו רשות היחיד או רשות הרבים? והתניא: **חצירות של רבים ומבואות שאינן מפולשין, בין עירבו ובין לא עירבו - הזורק לתוכן חייב!**
תירוץ והגהת דברי רב יהודה: אלא אי איתמר הכי איתמר, אמר רב יהודה: **מבוי שאינו ראוי לשיתוף,**

הכשירו בלחי	הכשירו בקורה
הזורק לתוכו חייב	הזורק לתוכו פטור
לחי משום מחיצה	וקורה משום היכר

חיזוק לדבריו: וכן אמר רבה: לחי משום מחיצה וקורה משום היכר. **דעה אחרת:** ורבא אמר: אחד זה ואחד זה משום היכר.

קושי על רבא: איתיביה רבי יעקב בר אבא לרבא: **הזורק למבוי, יש לו לחי - חייב, אין לו לחי - פטור!** ← **לחי משום מחיצה**

תירוץ: הכי קאמר: אינו צריך אלא לחי (מבוי סתום), הזורק לתוכו - חייב, לחי ודבר אחר (מבוי מפולש) - הזורק לתוכו פטור.

עוד קושי על רבא: איתיביה: **יתר על כן אמר רבי יהודה: מי שיש לו שני בתים בשני צידי רשות הרבים עושה לחי מכאן ולחי מכאן, או קורה מכאן וקורה מכאן ונושא ונותן באמצע. אמרו לו: אין מערבין רשות הרבים בכך!** (לחי משום מחיצה)
תירוץ: התם קסבר רבי יהודה: שתי מחיצות דאורייתא. (הלחי רק מושם היכר)

הגדרת מבוי וחצר

הגדרות שנאמרו בשם רב: אמר רב יהודה אמר רב: מבוי שארכו כרחבו אינו נותר בלחי משהו (אלא מצריך פס ארבעה טפחים)

אמר רב חייא בר אשי אמר רב: מבוי שארכו כרחבו אינו נותר בקורה טפח.
חיזוק ר' זירא: אמר רבי זירא: כמה מכוון שמעתא דסבי; כיון דארכו כרחבו - הוה ליה חצר, וחצר אינה ניתרת בלחי וקורה אלא בפס (ארבעה).

קושי של ר' זירא: אמר רבי זירא: אי קשיא לי - הא קשיא לי, ליהוי האי לחי כפס משהו ונשתרי!

תגובת לדבריו ודחיית קושיתו: אישתמיטתיה הא דאמר רבי אסי אמר רבי יוחנן: פסי חצר צריכין שיהא בהן ארבעה.

עוד בהגרת מבוי וחצר: אמר רב נחמן: נקטינן, איזהו מבוי שניתר בלחי וקורה - כל שארכו יתר על רחבו, ובתים וחצרות פתוחים לתוכו. ואיזו היא חצר שאינה ניתרת בלחי וקורה אלא בפס ארבעה - כל שמרובעת.

קושי: מרובעת - אין, עגולה - לא?

תירוץ: הכי קאמר: אי ארכה יתר על רחבה - הוה ליה מבוי, ומבוי בלחי וקורה סגיא. ואי לא - הוה לה חצר.

עוד בהגדרת מבוי: וכמה? סבר שמואל למימר: עד דאיכא פי שנים ברחבה.
דעה אחרת: אמר ליה רב, הכי אמר חביבי, אפילו משהו.

